

funde jeg, hvis ikke Lovforslaget var et Forslag til Lov om det kongelige Theaters oeconomicke Forhold, og saaledes en Pengesag, have tænkt mig, at den høitærede Minister kunde have foretrukket først at forelægge Sagen for det andet Thing, for at høre, hvorledes dette stillede sig til Theaterfagen; men imidlertid er det mig en Glæde som Folkethingsmand, at dette ikke er skeet, og at Lovforslaget fra Ministeriet gjentagende er forelagt til Drøftelse i dette Thing. Da det nu er saa, at jeg søger Forklaringen af, at det er forelagt i det Værentlige som det sidste meget vidtløftig omhandlede, er det vel ogsaa den høitærede Ministers Mening, at dette Spørgsmaal gjentagende skal underkastes en Prøvelse, saa at man ikke blot lader det berøve ved de Forhandlinger, man har pleiet i forrige Samling, men nu paa en Maade gjenoptager Spørgsmaalet, og det er med Hensyn dertil, at jeg udbeder mig Ordet, fordi jeg havde nogen Indskyldelse paa det Resultat, der kom til at foreligge i forrige Samling. Jeg maa da strax udtale den Grundsætning, som jeg vedblivende vedkjender mig: Dette og mange flere lignende Statsinstitutter paafføner jeg paa Grund af den rige og frugtbringende Indskyldelse, de have havt i den Tid, de have bestaaet; men det er min Betragtning, at, alt som Folkelivet skrider frem, blive deslige Institutter overflødige, saasnart det selvstændige Folketiv er istand til at bære lignende Anstalter uden Statens Medvirkning. Det er den Grundsætning, jeg vedkjender mig, at der for dette som for alle lignende Institutter maa komme et Dieblif, hvor det viser sig af Kjendsgjerninger i Folkelivet, at der er selvstændige Kræfter tilstede, som kunne bære et saadant Institut, og fra dette Dieblif maa Institutet betragtes med ganske andre Dine end dem, hvormed man tidligere har betragtet det. Dette gjælder om det Spørgsmaal, vi havde for forleden Dag, om Seminarierne, det gjælder om Latinskolerne, og det gjælder om mange andre Institutter, som Staten tidligere har opretholdt som Statsinstitutter, idet der har viist sig Kjendsgjerninger i Folkelivet, der pege hen i den Retning, at Folket ved selvstændige Kræfter kan bære dem. Jeg

kan ingenlunde troe Andet, end at vi maae gaae i denne Retning. Jeg har allerede først, da jeg vorte ved denne Sag, søgt at gjøre det tydeligt og klart, hvor vanskeligt en Folke-repræsentants Stilling er, naar han skal tage fat paa den Slags Spørgsmaal; thi man maa ganske see bort fra de Omgivelser, hvorunder man lever, de personlige Duffer, man kunde nære, og hvøraf jeg ikke har færre end mange af de Medlemmer, der sidde i Salen; men man er nødt til at underordne sig, nødt til at opfatte sin Stilling ganske saaledes som den, der skal have et Overblik over alle Statens Udgifter. Jeg er overbevist om, at der ikke er noget Institut, hvis nærmest staaende Tilidsmænd og Besytttere ikke mene, at det er for Lidt, Staten giver til det; ethvert Instituts Nærmeststaaende see altid med en vis Forskjærlighed paa deres egen Anstalt, og de synes, at der med stor Nytte kunde gjøres mere for den, de synes, at Statens Tilskud er for knapt. Det kan ikke være anderledes, thi de have bestandig deres eget Institut for Die og kunne ikke ifølge deres Stilling opnaae det Overblik, som er nødvendigt for at see, hvad Staten kan undvære til de forskjellige Anstalter. Det er altsaa en ganske undskyldelig Sag fra deres Standpunkt, men saa maa det ogsaa være en undskyldelig Sag fra vort Standpunkt, naar vi betragte Sagen paa en anden Maade. Naar var det, at vi toge denne Sag under fornyet Oveelse? Det var dengang, da der efter en Tilstand i vort Fædreland, som vi Alle dybt maae beklage, viste sig en Underbalance paa vore sædvanlige Udgifts- og Indtægts-Overslag, og det derfor blev aldeles nødvendigt at rebe Seilene paa forskjellige Punkter. Som sagt vedkjender jeg mig altsaa den Betragtning, at Tiden turde være kommen til, at ogsaa Theatret kunde, hvad man kalder, staae paa sine egne Been. Eiden sidst er det for mig kommet flere Kjendsgjerninger til, som tyde paa, at dette kunde være saa. Der er ikke nogen Mænd, som søger vore samtlige Theatre her i Kjøbenhavn, uden at han maa indrømme, at der ikke er en Bæsfensforskjel, men kun en Gradsforskjel imellem; hvad der bydes paa de for-